

Aleix Vidal Quadras, president del Grup Popular al Parlament de Catalunya

“No vull fer d'una contingència la raó de la meva actuació pública”

"Catalunya és un soci fundador d'Espanya —diu Vidal Quadras—, per això comparar la situació que viu el Principat amb l'opressió en què han viscut i viuen alguns països de l'Est és deformar la realitat històrica"

Sou un polític que es defineix com a no nacionalista, però alhora militeu de manera destacada en un partit que s'ha significat pel seu nacionalisme contundent, fins i tot agressiu. En molts aspectes ha simbolitzat el nacionalisme més ridiculitzable. ¿Com resoleu aquesta lleugera contradicció?

—No existeix aquesta contradicció perquè el Partit Popular és un partit on hi ha persones amb un fort component que es podria qualificar de nacionalista espanyol. Però el partit, com a tal, no és un partit que s'autodefineixi com a nacionalista. És a dir, aquest terme no figura ni en la seva doctrina oficial. Per tant, en aquest sentit no és un partit nacionalista perquè no fa del nacionalisme la seva raó de ser o el seu eix d'actuació, com passa en altres partits, com passa a Catalunya amb CiU o al País Basc amb el PNB. Són partits que en els seus estatuts i en la seva definició, no ja programàtica, sinó definitiva, hi figura el nacionalisme com a element constituent bàsic. El PP no té aquesta característica. És un partit d'abast estatal, espanyol, que en la seva definició programàtica s'amoïna d'altres qüestions. Té elements liberals, conservadors, d'humanisme cristià, però no té aquest aspecte. Ara bé, és cert que a vegades en el llenguatge o els comportaments d'alguns militants destacats apareixen elements que podríem qualificar d'un cert nacionalisme espanyol. No és, però, el meu cas.

—¿De l'actuació significativa del PP referent a Espanya en dieu "un cert nacionalisme espanyol"...?

—No és el meu cas. Jo no em considero nacionalista, ni català, ni espanyol. Em considero català i espanyol i estic molt content i molt orgullós de totes dues condicions, però no sóc nacionalista. Considero que les nacions i els estats són contingències. I jo no vull fer d'una contingència la raó de la meua actuació pública.

—Això no obstant, és un fet que en tota l'actuació del PP hi ha hagut sempre un compromís profund per enaltir i per consolidar allò que ells en diuen la "nació espanyola", una cosa que molts creiem que no existeix, però que d'altres defensen. ¿Voleu dir, doncs, si he entès bé la vostra primera resposta, que treballareu dins del partit en contra d'aquesta tendència que considereu obsoleta contra la voluntat d'enaltir i consolidar la nació espanyola?

—No, en absolut. No. Cal distingir, perquè és sovint font de confusió, entre l'amor i la fidelitat al país, Catalunya, Espanya, i el que és fer de la condició de català o espanyol la raó fonamental de l'actuació política. Sempre m'ha cridat l'atenció una frase del president Pujol quan diu "jo no sóc res més que un nacionalista".

—Home, voldria recordar allò del senyor Fraga, "Espanya, la único importante".

—Sí, sí, clar. Tampoc em sembla recomanable. Una cosa així indica que es fa del fet de pertànyer a un determinat àmbit cultural i ètnic una qüestió essencial, definitiva, determinant. I certament, la frase de Fraga té connotacions d'aquest tipus. Insisteixo, a mi em sembla que això conceptualment no és correcte. Tots pertanyem a una certa cultura, una certa llengua, un cert paisatge, una certa religió que hi creu, però tot això no és una manera d'explicar el món. Per tant, insisteixo, per a mi el defecte del nacionalisme com a doctrina política és fer d'una contingència alguna cosa d'essencial. Ho veig metodològicament incorrecte i la meua raó per a no ser nacionalista és aquesta. No és una raó de tipus passional o sentimental, sinó que és d'ordre racional.

—Sembla, però, que el luxe dels essencialismes i l'emmirallament en un mateix se'l poden permetre bàsicament els nacionalismes d'estat, que no han

de perdre temps defensant-se. En canvi, sembla que els nacionalismes defensius prou feina tenen per a reconstruir una identitat amenaçada. ¿També esteu en contra d'aquest concepte defensiu?

—Són dos aspectes d'un mateix fenò-

men. Els nacionalismes dominadors utilitzen el mateix tipus de plantejament com a eina de dominació, i els nacionalismes defensius o resistents, basats en el mateix principi, el que fan, perquè normalment han estat en situació desfavorable, el que fan és intentar guanyar

posicions o recuperar espais de domini i d'actuació contra un nacionalisme que pot ser dominador. Però el principi polític és el mateix. És a dir, ¿el nacionalisme què és? És la doctrina política que diu que entre les fronteres culturals i lingüístiques i ètniques, i les polítiques ha d'haver-hi absoluta congruència. Per a un nacionalista, el principi que dóna sentit a la seva vida política i pública és violat quan entre les fronteres polítiques i les culturals no hi ha aquesta congruència. En aquest moment se sent frustrat i lluita contra això. És, doncs, un fenomen que pot actuar en les dues direccions, tant cap al nacionalisme que es vol imposar, com cap al que vol recuperar espais d'actuació. Per tant, ¿quina és la solució? Des del meu punt de vista la solució és que, com que de fet no hi ha nacions sinó cultures, i a més barrejades d'una manera molt complexa per causes històriques, el que cal fer és procurar una convivència harmònica, pacífica entre les cultures. L'Espanya de les autonomies, per exemple, és la manera en què l'Espanya moderna i democràtica intenta donar solució a aquest problema. Aquesta és l'única via raonable.

—Però, de fet, l'únic objectiu de molts nacionalistes és el de recuperar el dret de decidir en allò que pertoca cada nació. ¿Vós esteu en contra d'aquest dret a decidir en sobirania?

—Jo estic a favor de les realitats històriques. I els nacionalistes fervorosos obliden les realitats històriques i volen tornar a coordenades històriques ja passades o fins i tot inexistents que només existeixen en el seu desig. I si bé canviar coses és molt humà, en política la realitat s'ha d'imposar. Si la política ignora la realitat, cau en el desastre. Catalunya és una realitat dins la realitat espanyola. Això ho ha fet la història. Molts segles de tasca comuna, d'esforç comú, i això és irreversible. Per tant, pretendre, com pretenen alguns sectors del nacionalisme, que Catalunya exerceixi la seva sobirania, per exemple, a través del dret a l'autodeterminació, és una pretensió que no és coherent amb la realitat històrica actual, a part de ser impossible amb la present constitució espanyola.

—Segons aquest plantejament, doncs, vós sou dels que no haurien defensat el dret de Txecoslovàquia a tenir un estat en els cent cinquanta anys en què va ser el que en dieu "una realitat històrica" sotmesa a un altre país. O el cas de Bulgària, durant cinc-cents anys

Vidal Quadras: català, espanyol, i molt orgullós de totes dues condicions.

sota domini turc. ¿Creieu, doncs, que els mapes han de ser decisius?

—Estem parlant de situacions polítiques i geogràfiques diferents.

—*¡Home! ¡Això no val!*

—Sí, però és que el nacionalisme català extrem oblida un fet fonamental a causa del qual aquestes analogies no són possibles, i és que Catalunya és un soci fundador d'Espanya. Quan Espanya naix com a estat modern, que per cert, no és un dels primers, sinó el primer d'Europa, naix fruit de la unió de dos regnes, de manera voluntària i desitjada pels dos. Catalunya no és violentament annexionada, sinó que, com a poble, com a col·lectiu, participa de manera lliure i entusiasta en la construcció d'aquest estat modern que és Espanya. Qualsevol tipus d'analogia entre això i algunes situacions europees, en les quals un país és annexionat o conquerit de manera violenta contra la seva voluntat, és deformar de tal forma la realitat històrica que se'm fa difícil creure que algú ho faci.

—*I en aquesta relació idíl·lica que presenteu, ¿com hi encaixeu el petit detall de la història referent a la pèrdua dels drets catalans "por derecho de conquista", després de la guerra de 1714?*

—No hi ha possibles analogies, repetixo. Catalunya ha tingut relacions amb el conjunt d'Espanya al llarg de la seva història, més fluïdes, més difícils, però això també ha passat en altres parts d'Espanya, que han tingut moments en què la relació amb l'estat central era més difícil. Aragó, per exemple, que a l'època dels Austries va tenir problemes. El cas de la guerra de 1714 no serveix, perquè no va ser una guerra per separar-se.

Catalunya va lluitar perquè volia fer una altra Espanya diferent. Catalunya lluitava per un altre concepte d'Espanya, però no per no ser espanyola.

—*Si em permeteu deixar de banda per un moment la història, o les històries diverses, segons les òptiques, retornaré al tema simbòlic. Ja que gaudiu de l'estatus, francament envejable, de ciutadà del món i us pronuncieu obertament contra la idolatria dels símbols, ¿deveu considerar molt irrisòria la devoció a la bandera espanyola que es practica des del poder i també i especialment, des del vostre partit?*

—Bé. Tot i que crec que practicar la idolatria respecte a determinats símbols en general és un error, sí que entenc el respecte i la devoció, sempre que no es considerin com a ídols. S'han de respectar com a representants d'un col·lectiu, d'una tradició, d'una història i d'una voluntat de fer coses junts. Jo crec que és bo i respectable.

—*Fernández-Díaz havia optat sempre per una política de consens i no havia estat mai bel·ligerant amb el tema nacional. Ben al contrari, s'havia mogut per aquest terreny amb respecte. En canvi, vos representeu una escalada dialèctica. D'alguna manera sou la persona que trau la bandera antinacional i en fa dels discurs en contra una certa militància. ¿Aquest fet es pot considerar com a significatiu d'un canvi del PP pel que fa a la nació catalana?*

—En primer lloc, no accepto el qualificatiu d'antires. El que passa és que el PP representa un cert concepte de Catalunya que entra en conflicte amb el concepte, per exemple, de l'actual coalició governant. Potser jo he posat en evidèn-

cia aquesta circumstància amb més claredat del que es feia fins ara. Però aquest fet no vol dir que el partit no pensés així, sinó que potser no es deia tant. En aquest sentit no hi ha disconformitat brusca o canvi d'orientació, el que hi ha és potser una exposició més nítida de determinats plantejaments. A més, cal dir que en els últims mesos aquestes qüestions s'han aguditzat a Catalunya, jo diria que des dels fets de l'estadi, i no per culpa del PP, sinó per culpa d'altres partits. Si algú tesa la corda obliga els altres a parlar amb claredat.

—*I, demanant com demaneu absoluta claredat, ¿com és que el vostre partit va cometre el petit lapsus d'abstenir-se en el tema de l'autodeterminació?*

—No. No ens vam abstenir. Senzillament no érem presents.

—*Jo tenia entès que hi havia un representant del vostre partit, però que es va aixecar en veure la tendència de vot...*

—Sí, sí. El que passa és que aquesta proposició de llei es va presentar d'una manera molt..., ¿com t'ho diria?, molt en secret. I ningú no creia que la majoria votaria a favor, és a dir, que CiU faria el que nosaltres vèiem com un disbarat segons s'ha demostrat després per les conseqüències desestabilitzadores que ha tingut. Aleshores, com que ningú va preveure el que passaria, els caps de fila estaven preparant el discurs del dia següent, que era el de la commemoració solemne de l'estatut, i a aquesta comissió vam enviar un substitut. Era el diputat Antonio Perea, que acabava d'entrar, perquè substituïa Jorge Fernández-Díaz, o sigui que era un diputat que feia res que era diputat, dies. I clar, quan va veure que la majoria anava a votar a favor,

"Els nacionalistes fervorosos oblidem les realitats històriques".

va interpretar, cosa que és discutible, que, donat el caràcter dubtosament constitucional de la qüestió, la seva simple presència es podia interpretar com una connivència. No ens vam abstenir, doncs, ens vam retirar.

—*Segurament, alguns companys ja li deuen haver donat lliçons accelerades... Bé, canviant una mica de tema, va sortir un curiós article de Miquel Roca a La Vanguardia en què deia que vos pertanyeu a un col·lectiu excels, però segurament minoritari, que se sent incòmode de ser català, un col·lectiu que s'incomoda, recordo que deia, davant l'austeritat del romànic, i s'agrada més de retòriques gongorians i drames militars. ¿Us identifiqueu amb aquesta afirmació?*

—Miquel Roca responia a un article meu que jo vaig contestar més tard. Ell parlava de la incomoditat de ser català i ell sabrà en què s'està còmode i en què no. Per a mi ser català és una cosa tan natural que ni me la plantejo, no és qüestió d'incomoditat o comoditat. Ser català és una qüestió intrínseca, no és una cosa que el senyor Roca pugui decidir.

—*Això no obstant, i si em permeteu, algunes de les vostres reaccions, com ara la que va tenir amb el regal de les JNC, sí que van recordar un cert gust pel dramatisme i el sentit de l'honor una mica a la castellana.*

—No. No. Jo crec que en aquest cas vaig reaccionar de manera normal. Quan t'insulten d'una manera greu i sobretot falsa, és normal que et molestis. Home, també pots aspirar a la santedat, però si t'insulten i t'injurien, és ben normal que et molestis.

—*¿Voleu ser alcalde de Barcelona?*

—En absolut, no. Hi ha una persona dins del partit que és el candidat perfecte per a aquest càrrec.

—*¿Què significa per a vos el terme Països Catalans?*

—Pot ser utilitzat en diferents accepcions. Però el que hi ha ara és una sèrie de comunitats autònomes, de territoris que formen part d'Espanya però que, en el seu moment, van formar part de la corona d'Aragó i que es caracteritzen per unes certes afinitats culturals. Concretament, totes aquestes comunitats parlen el català en diferents accepcions. Hi ha una història comuna prèvia quan, en un cert moment, tots aquests territoris formaven part d'un estat que era la corona d'Aragó. I hi ha el tema cultural de la llengua. En aquest sentit es pot parlar de Països Catalans. Ara bé, si s'utilitza el terme en un sentit pancatalanista, d'una possible entitat política independent, aquest és un plantejament que malauradament no té massa viabilitat ni massa sentit avui dia.

—*¿Es pot deduir, doncs, de la vostra resposta, que certes actituds de membres del vostre partit al País Valencià, contràries a la unitat del català, no són del vostre grat?*

—Totes les llengües evolucionades tendeixen a la normalització. Quan una llengua és el suport d'una cultura desenvolupada tecnològicament, necessita ser normalitzada. I el català pateix d'això, de necessitat de normalitzar-se, com a suport que és d'una cultura avançada. El seu procés de normalització és relativament recent, dels anys 30, potser anterior amb Fabra, però jo diria que és la necessitat de qualsevol llengua, normalitzar-se. Perquè si no, la seva missió de suport d'una cultura i d'un sistema edu-

catiu eficaç queda dificultada. Aquesta normalització és un imperatiu de la societat industrial moderna. Ara, aquí es barregen qüestions de tipus sentimental i polític.

—*Francament, tinc l'estranya sensació que no heu respost a la meua pregunta. Us en faré una d'encara més concreta. ¿Esteu a favor del dret a l'autodeterminació de les repúbliques bàltiques i del poble alemany?*

—El dret a l'autodeterminació és el dret que té un poble a escollir lliurement la seva condició política i en aquest sentit, les repúbliques bàltiques, que van ser objecte d'una annexió violenta, fruit d'un pacte entre dos estats totalitaris, tenen dret sens dubte a autodeterminar-se. Pel que fa a Alemanya, tenim un cas clar de violació del principi nacionalista: una mateixa nació dividida en dos estats. Això també és producte d'una guerra, d'una imposició violenta sobre un poble. En aquest sentit, estic d'acord que siguin ara un sol estat.

—*¿Res a veure amb el dret dels catalans a l'autodeterminació?*

—Res a veure, Catalunya no ha viscut aquestes circumstàncies. No és una situació de cap manera anàloga. ¿No hem parlat massa de nacionalisme? Ha estat una mica monotemàtic.

—*Però si aquest és el vostre tema preferit. Si justament us heu significat políticament sobretot pel vostre discurs antinacionalista. És, en certa manera, el vostre capital.*

—Bé, però m'hauria agradat parlar d'altres coses. M'agrada parlar de moltes altres coses.

—*Ho anoto.*

Pilar Rahola